

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.629/2019/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2019. november 27.

Az ügy tárgya: súlyos testi sértés bűntettének kísérlete

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Soproni Járásbíróság, B.152/2016/27/2., ítélet, tárgyalás,
2018. január 8.

Másodfok: Győri Törvényszék, 4.Bf.68/2018/17., ítélet, tárgyalás,
2018. október 16.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a súlyos testi sértés bűntettének kísérlete miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Soproni Járásbíróság B.152/2016/27/2. számú, és a Győri Törvényszék 4.Bf.68/2018/17. számú ítéletét a terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 13.000 (tizenháromezer) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Soproni Járásbíróság a 2018. január 8. napján kelt B.152/2016/27/2. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan, aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (6) bekezdés a) pont]. Ezért a terheltet mint erőszakos, többszörös visszaesőt 3 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, és a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.
- [2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. október 16. napján jogerős 4.Bf.68/2018/17. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a terhelt szabadságvesztés büntetését 4 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 5 évre súlyosította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottnak. Indokai szerint az eljáró bíróság a sértett sérüléseinek keletkezési módjára, gyógytartamára vonatkozó szakértői vélemény nélkül tévesen állapította meg a súlyos testi sértés büntetettének kísérletét. Álláspontja szerint az általa tanúsított magatartás csupán 8 napon belül gyógyuló sérülés okozására alkalmas, a sértett bántalmazása során súlyosabb sérülés előidézése nem is volt célja; ezt támasztja alá az is, hogy a bűncselekmény befejezésétől elállt. Kifogásolta az eljáró bíróság mérlegelési tevékenysége keretében azt, hogy a sértett ellentmondásos vallomását fogadta el, valamint azt, hogy a büntetés kiszabása során részleges beismerő vallomását nem kellő súllyal vette figyelembe.
- [4] A Legfőbb Ügyészség BF.731/2019/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az indítvány minősítést sérelmező megállapításai, valamint az elállásra vonatkozó hivatkozása az ítéleti tényállástól eltérő ténybeli alapokon áll, ezért az az ítélet felülvizsgálatát nem teszi lehetővé. Utalt arra, hogy a sértett sérülései kapcsán a szakértő kirendelésére, valamint a tényállás felderítetlenségére, megalapozottságára vonatkozó támadás felülvizsgálat alapját nem képezheti.

III.

- [5] A terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [6] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi és nem pedig ténybeli kifogás lehetőségét biztosítja. A Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [7] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [8] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét folytatólagosan, aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [9] A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.
- [10] A (3) bekezdés kimondja, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség 8 napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt büntetendő.
- [11] A (6) bekezdés a) pontja szerint a cselekmény súlyosabban minősül, ha a súlyos testi sértést aljas indokból vagy célból követik el.
- [12] A 10. § (4) bekezdés alapján nem büntethető kísérlet miatt,
 - a) akinek önkéntes elállása folytán marad el a cselekmény befejezése, vagy
 - b) aki az eredmény bekövetkezését önként hátrítja el.

- [13] Az irányadó tényállás - az indítványban foglaltakkal ellentétben - egyértelműen rögzíti, hogy a terhelt 2015. augusztus 16. napján 8 óra 30 perc körüli időben átment a fegyház másik zárkájába, ahol a sértett még az ágyán feküdt. A terhelt ez alkalommal a sértettet
- arcán ököllel,
 - több alkalommal, erősen,
 - a szeme alatt megütötte,
 - továbbá megpróbálta lerántani az ágyról. A bántalmazásnak a sértett zárvatársának megjelenése vetett véget. A bántalmazás miatt a terhelttel szemben fegyelmi eljárás indult, melynek során 15 nap magánelzárás fegyelmi fenytéssel sújtották.
- A terhelt 2015. szeptember 4-én a fegyház elhelyezkedési körletének földszintjén reggel 5.45 és 6 óra közti időben - miközben a dolgozók munkába induláshoz sorakoztak - a sértettet a korábbi fegyelmi felelősségre vonása miatt
- nyakánál fogva megragadta,
 - egy alkalommal ököllel az orra mellett erősen megütötte, majd
 - a földön fekvő sértettet több alkalommal megrúgta;
 - bordáit és hátát rugdosta, a további bántalmazást pedig egyik fogvatartott társuk akadályozta meg. A bántalmazás miatt a terheltet 10 nap magánelzárás fegyelmi fenytéssel sújtották.
2015. szeptember 15-én 16 óra 40 perc körüli időben az elhelyezési körlet lépcsőházában a terhelt sétáról visszajövet ismét rátámadt a sértetre, ennek során
- ököllel a fejét ütötte,
 - bal hüvelykujjával nyomta a szemét, és közben azt kiabálta, hogy amíg vissza nem vonja a feljelentést ellene, akárhányszor találkozni fog vele, mindig megveri.
- A bántalmazások következtében a sértett az arc zúzódását, az orr és jobb mellkasfél zúzódását, az arc és fej zúzódását szenvedte el, sérüléseinek gyógytartama 8 napon belüli volt, figyelemmel azonban a bántalmazás módjára és a támadott testtájékra, a cselekmény alkalmas volt súlyosabb sérülés okozására.
- [14] Az indítvány valójában a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét vitatja. Ennek kapcsán a Kúria rámutat a következőkre.
- [15] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.
- [16] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.
- [17] A tudati - és más tények - megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.
- [18] Jelen ügyben pedig ez a helyzet. A tényállás ugyanis egyértelműen tartalmazza, hogy a terhelt a sértettet arcán ököllel, több alkalommal, erősen, a szeme alatt ütötte, nyakánál fogva megragadta, ököllel orra mellett erősen megütötte, a földön fekvő sértettet több alkalommal megrúgta, bordáit, hátát rugdosta, bal hüvelykujjával a szemét nyomta.
- [19] A testi erővel történt bántalmazás elkövetési magatartása mögött nyilvánvaló különbség van az egyes bántalmazási módokat illetően, így az ököllel való ütés (ökölbe szorított kéz) lábbal való rúgás, lágy rész (szem nyomása), a támadott testtájék és az alkalmazott erő nagysága tekintetében.

Az ökölütés nyilvánvalóan koncentrált, nagyobb erő kifejtésére alkalmas, és az meghatározott testtájék (arc területét) érintően értelemszerűen súlyosabb sérülés lehetőségére való rá gondolást is jelent; ugyanez a helyzet a földön fekvő személy mellkasa, borda területe lábbal történő megrúgása, vagy a lágy rész, szem hüvelykujjal történő nyomása esetén.

- [20] Mindezekből egyértelmű következtetés vonható le arra nézve, hogy a sértett előzőekben leírt, több alkalommal történő bántalmazása során nem csupán 8 napon belül belül gyógyuló, könnyű sérülés, hanem súlyosabb eredménnyel járó, 8 napon túl gyógyuló sérülés okozásának reális lehetősége fennállt, és a terhelt szándéka - megtorló jelleggel, bosszú által vezérelve - éppen erre irányult; a súlyosabb eredmény elmaradása egyfelől a véletlen, másfelől kívülálló személyek közbeavatkozása folytán maradt el.
- [21] A Btk. 10. § (4) bekezdése szerinti, önkéntes elállás (eredmény elhárítás) lehetősége jelen ügyben fel sem merülhet, hiszen a már kifejtettek szerint a sértett bántalmazásának valamennyi esetében külső személy, zárvatárs megjelenése, egy fogvatartott társ közbelépése vetett véget, továbbá a terhelt „azt kiabálta, hogy amíg vissza nem vonja a feljelentést ellene, akárhányszor találkozni fog vele, mindig megveri”. Mindezek sem az önkéntességet, sem a cselekmény befejezésétől való elállást nem alapozzák meg.
- [22] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségét súlyos testi sértés büntette kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [23] A büntetés (illetve intézkedés) törvényessége esetében a felülvizsgálat oka a Btk. - adott büntetés kiszabása (intézkedés alkalmazása) anyagi jogi alapjára, valamint a nemére, mértékére vonatkozó - mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megszegése.
- [24] Konkrét ügyben a büntetés (intézkedés) anyagi jogi alapja részint a helyes minősítést meghatározó, részint az adott büntetés kiszabására (intézkedés alkalmazására), valamint nemére, mértékére vonatkozó anyagi jogi rendelkezés.
[25] A terhelt esetén a Btk. 164. § (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő, aljas indokból elkövetett testi sértés büntettének kísérlete esetén a törvény 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés büntetés kiszabását teszi lehetővé, a terhelt ugyanakkor cselekményét erőszakos, többszörös visszaesőként valósította meg (Btk. 89. §-90. §).
- [26] Erre tekintettel a terhelttel szemben kiszabott 4 év 6 hónap szabadságvesztés - miként a közügyektől eltiltás alkalmazása - nem törvénysértő.
- [27] Az indítvány kifogásolta a sértetti vallomás mikénti értékelését, szakértői vélemény beszerzését, a bizonyítási eljárás megismétlését szorgalmazta.
- [28] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható.
- [29] Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [30] Következésképpen a jogerős ítéleti tényállás támadása az eljáró bíróság mérlegelési tevékenységének kifogásolásán keresztül felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.
- [31] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [32] Ekként a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a terhelt tekintetében hatályában fenntartotta. A büntetőjogi költség viseléséről pedig a Be. 664. § (1) bekezdés záró fordulata szerint rendelkezett.

IV.

- [33] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [34] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. november 27.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ